

POKROK PUBLISHING CO. vydává POKROK ZAPADU ... Předplatné: Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

nikoli jim samým, ukáží, jak se chovali vůči českým menšinám v Rakousku, vůči Polákům v Prusku, vůči Dánům, a jak rozumí slíbení své proslavené "kultury".

plemne, avšak když jest v proudu, Spojené Státy sotva by měly měnit své stávající neutralitní zákony na prospěch některé ze stran. Tím méně měly by je měniti na prospěch Německa a Rakouska, když neprotestovaly proti lupičskému přepadení Belgie, kterémuž měly plně právo a co bylo jejich povinností.

vypočítal válečné výlohy v Evropě za naprostého míru na \$2,250,000,000 ročně, kterážto suma zlovojnásobila se ve dvacetileté a předpověděl, že se zdvojnásobí v příštích desíti letech, zdali válečná horečka neustane.

ji svoji nejdražší krev v krvi svých synů. "Srdnatost těchto žen zdá se být jednou z těch nejvíce pozoruhodných sil, jež udržují Francii v této krizi. Při vypuknutí války vyběhly své muže, aby se hlásili pod prapory; a když služové odešli, plačíc nad osudem svých žen a dětí, ženy zadržely své slzy. To celé město jest dosud opojeno jakýmsi druhem amazonského rytířství.

mová a vlády, která by je chránila, proč měl by míti děti? "Nerodíte syny a dcery, aby se stali otroky jiného národa. Toto jest objasnění vlasteneckých vřelostí, které lid dává děly a meči, a jest dobré."

V MEXIKU VŠEČKO PŘÍ STARÉM.

Ve Městě Mexiku dávno již není Huerta, ba ani se neví, kde se přítomně zdržuje, ale zprávy z naší sousední republiky zní zrovna tak, jako když onen starý Indián byl na vrcholi své slávy. Denně konány jsou popravy, v čemž se Carranzisté a Villisté překonávají, a nepřekvapilo by nás, kdyby některé hysterické žurnály začaly volati po zakročení v "zájmu lidskosti a civilizace." Ono třeba takové zakročení přišlo by vhod také americkým kapitalistům, ale ti jsou příliš skromní, než aby vystoupili na jeviště události. Ono také lépe to zní, když se "zakročuje" v zájmu "lidskosti a civilizace", nežli v zájmu kapitalistů, jimž podporování revoluce v Mexiku v koncích špatně se vyplácí.

IRANĚ A NĚMECKO.

Jest to nespornou skutečností, že jistá část Iránů, jak ve Spojených Státech, tak ve vlasti, sympatizuje v přítomné válce s Německem. V New Yorku dokonce tak zvaná Liga irských dobrovolníků přijala resoluce, v nichž praví, že Iráně na "zeleném ostrově" uvítají by německou armádu jako osvoboditele. Rovněž oznámily tiskové depeshe, že skonfiskované byly v Irsku časopisy pro své "německé námluvy," což jest důkazem, že tyto pro-německé sympatie nejsou omezeny jenom na jistý živel mezi americkými Irány.

Třeba by se řeklo, že my, Češi a američtí, máme nejméně práva vytýkati Iránům nedostatek lojalit y pro zemi, jejíž jsou politickou součástí a v jejíž armádách jih bojuje přes 90,000, Iráně by mohli poukazáti, že my také ne sympatizujeme s Rakouskem, v jehož armádách bojuje statisíc našich lidí. Niemně však připadá tyto nejsou totožné.

Ze Irsko bylo Anglií utiskováno, jest historickou skutečností, stesky a žaloby Iránů proti jejich přemožitelům byly plně oprávněny. Niemně však sotva mají Iráně přitým stěžovati si na nějaké utiskování se strany Anglie v posledních letech. Anglický parlament, přes mocou opposicí lordů, provedl pozemkovou reformu, tak aby nájemníci půdy mohli se státi vlastníky téže a konečně v předposledním zasedání přijal osnovu pro irskou samosprávu, čímž splněny dávají tužby Iránů. Jediné nymnější váleka zadržela, že irská samospráva nestala se již skutečností. Nemohou si tudíž Iráně stěžovati na nějaké utlačování se strany Anglie v posledních letech, ba dokonce v parlamentě s poslanci dělnické strany byli rozhodující mocí. Proto také svět domítí vůdčové jejich, na prvním místě William Redmond, jenž vstoupil ve slépeže Parnellovy, nábádali Irány, aby zachovali lojalitu k Anglii a k říši v její těžké hodině zkoušky.

Připustíme však, k vůli argumentu, že Iráně dosud mají nějaké oprávněné stesky proti Anglii. Mohou očekávati, že pod německým panstvím darilo by se jim lépe? Vzápětí si jenom, jaký jest dosavadní rekord Německa a jeho jednání s podrobenými nebo slabšími národy, které se dostaly pod jeho želo. Němei brutálně utiskovali Dány ve Schleswigh-Holsteinsku, Francouze v Elzásch a Lotrinsku a doslovně národně vraždili Poláky v Pruském Polsku. A jak německá Vleď počínala si vůči slovanským národům v Rakousku, to by také Iráně mohli a měli věděti.

Myslíme, že kdyby se tužby těch pro-německých Iránů uskutecnily a německé vojsko přišlo osvobodit "zelený ostrov", že za rok vyzáležali by po svých někdejších "utiskovateli" — Angličanech.

BŘEMENA VÁLEČNÁ.

Ve Velké Británii už nyní, kdo vydělá \$1,000 neb více ročně, musí dáti výdělek jednoho měsíce a dvanácti vládi. Z každých \$12, jež vydělá, \$1 jde na financování války. A co horšího, jest jisto, že daň nebude v platnosti jenom za života nynější generace, ale že bude ještě svýčasná. Dokonce se očekává, že ti, kdož vydělávají \$1,000 ročně neb více z investování, budou donuceni odváděti čtvrtinu svého zisku vládě.

Před dvěma roky David Starr Jordan vypočítal válečné dluhy Evropy na \$26,000,000,000, sumu, jež nikdo v její ohromnosti nedovede si představiti. Jest to obnos téměř osmkrát větší než všecko slatno vytěženo ve Spojených Státech ve 125 letech. Asi v této době David Lloyd George, finanční ministr anglický,

Velká Britanie dosud zápasá s dluhy Boerské války, bojované před čtrnácti léty, války, jež v porovnání s nynější byla pouhou šarvátkou. Jak nepředstavitelné dluhy nynějšího zápasu mohou kdy býti zaplaveny! "Potud "Oregon Journal," O těchto válečných břemenech psali jsme v tomto časopise hned při vypuknutí války a tehdy oznámili jsme je jako možnou příčinu sociální revoluce. Dnes vlády upisují tak zvané "populární pučičky", jsou totiž nabízeny úpisy v malých částkách, tak aby i ti malí "kapitalisté" mohli pomáhati a než bude po válce, každá vláda bude mít miliony věřitelů mezi svými vlastními občany. Stejně se za dlužily vlády u velikých finančníků, Rothschildů a jiných peněžních velmožů.

Ti drobní věřitelé vlády nebudou na tom lépe, nežli ti občané, kteří nic vláde nepůjčili z té jednoduše příčiny, že nic k půjčce neměli, avšak vezměme se v postavení těchto poslednějších, až po válce zavládou tak zvané normální poměry, až, buď přímo nebo nepřímě, budou donuceni odváděti čtvrtinu svého výdělku vládě na placení úroků z válečných dluhů. Neovze se v duši jejich vzor proti těm věřitelům vlády, proti majetným třídám vůbec? Budou generace dosud nenarozené hotovými a ochotnými nésti břemena, která byla na ně uvalena zločinností vlády a vadnosti ekonomického systému? Neú ohromně soukromě lobatstvi, jako jest na příklad Rothschildů, nestávají nebezpečím, uvážíme-li, že toto velké bohatství má z válečné prospěch a užitek, že dále vlády a národy si uopoutá, že nejvíce těží z vyšší úrokové míry?

O těchto věcech lidé zácnou třeba přemýšletii po válce a výsledek toho přemýšlení může být velká přeměna celé společnosti lidské.

ZENY FRANCOUZSKÉ.

Před několika týdny, pod tímto nadpisem uveřejnil jsem článek z Barákovo "Svobody", psaný z těch tragických dnů před 43 léty, kdy Paříž vydala se vítězným Němcům. Josef Barák skládal nadšený hold ženám francouzským, na něž tak často nezasloužená hanba jest vrhána.

V "Saturday Evening Post", nejrozšířenějším časopise v Americe, se dne 12. prosince, píše o ženách francouzských Američanka Corra Harrisová a píše tak načleňně, jako náá Barák skoro před půlstoletím. Z oběrného článku uveřejme aspoň některé údajece.

"Je to všecko vše — píše jmenovaná autorka — strašná žof války, vlny a sroctí. Jsou tu sčeny utrpení, ale není tu žádného smutku. Celá země jest obsátna a osářena duchem a hrbitností i toho nejniššího. Tudíž tyto sčeny nestály se hrozně. Jsou kráše, nikoli smutné, nýbrž povznášející. Jsou to majestátní stránky statečného národa, který se ještě nevzdává smutku. "Snažíme se snáti se, abychom nevyplakli v pláč," pravila jedna z velikých dam Francie. A ony se smáji tyto ženy francouzské, jeí rovněž obta-

Madame L. jest ženou generála. Mají čtyři syny v armádě. Jednoho dne, minulý týden, zrovna když generál chystal se jiti do bitvy se svojí divisí, jeho nejmladší syn stěžen byl po jeho boku. Otec nemohl se zdržeti ani chvíli, Aníž by pohlédl na umřajícího hocha, hnal se ku předu se svými lidmi. Příštího jitra, dříve než byla mrtvých známa byla v Paříži, Madame L. šla jako obyčejně na mši. Když poklekla ka přijímání, spozorovala, že ruka kněžova se chvěje. Vzhléda k němu a zaskaptala: "Který?"

"Jest jedna velmi chudá žena pracující v jedné z dílen vydrzovaných zámožnějšími třídami, jenom aby se lidu dostalo zaměstnání, a kde hlavně věci pro vojáky se hotoví. Právě ztratila tři ze svých osmi synů. Když přítelkyně pokusila se těšiti ji, osmála se skrze slzy a řekla: "Já vždycky chtěla uiniti něco pro Francii. Než byla jsem chuda. Nyní dala jsem jí své syny a jsem bohata."

"Jiná matka zde měla osm synů v armádě. Pět bylo jich zabito, dva leží v lazaretě zle zraněni. — Toto jest psaní, jež sestra poslala omom, který zůstal v zákopec: "Maminka pláče. Žádá tě, abys pomstil smrt svých bratrů. Říká, že tvůj velitel nemůže ti odepřiti místo v prvních řadách nyní, když máš pomstiti jejich smrt."

"Břemeno dopadne v koncích nejkrutěji na matky synů; a uvážíme-li, jak často jsme slyšeli o vylidňování Francie, jest to překvapující, když setkáváte se den po dni se ženami v nejvyšších stezkách života se dvěma až osmi syny v armádě. Avšak nepotkala jsem se s jednou, která by si stěžovala na tu oběť. My cítíme jistě hrůzu před jejich nevděmou středověkostí. Není to přirozeně ba ani přičetné, aby ženy věřily v pořádek věci, který stíhá smrti jejich vlastních dětí. Nevím, zdali jest to opojení okamžiku přivoděné válkou, jež byla nevyhnutelná, neb zdali jest to základní rys povahy francouzských žen. Toto není doba k souzení jich, ale k obdivování jich srdnatosti. Ony jsou ti re-servisté Francie, jichž žádný nepřátelský vetrelec nemůže dosáhnouti, ale kteří jsou velmi činní v udržování mužů jich vlastního národa. A ony setrvají v tom i po válce. A mimoděk přál byste si, aby měly spravedlivější díl v odměně srdnatosti. Neboť toto je pravda — muž jest vojákem jenom v době války, pro ten účel, a by šel smrt mezi nepřáteli; avšak každá žena, jež se provdá, stane se vojákem fortuny v bitvách života, pro život, nikoli pro smrt. Jsou to doobí vojáci, kteří nikdy nejsou vyznamenáni pro statečnost, vydráhl li, jimž nedostane se ani částné zmínky za to, že vyplňují šiky. Ony jdou doúk bránám smrti, miliony jich, přitlačují spří neporozený národ, který jest rozplýván vládami a ministerstvy války v takových dobách jako tato. A já říknu, že divíte se, jak mohou to sněsti, nejsou-li hroznou, ale a pochvalou, pro blaho vlasti.

"Avšak je to nemožno býti ve Francii nyní, aniž byste lépe porozuměli instinktivní vlastenectví. Jest to pud silnější, nežli krevní pásky, poněvadž je to základ všech společenských svazků. "Nezávte slava zde o stráté bohatství a obohodu, a té jednoduše přičiny, že nemáte-li země, v které byste žili, nemáte býti obohodu. Když nemá lid země a du-

malý základní důstojen a vzrostl, jež na mši. Když přitelkyně pokusila se těšiti ji, osmála se skrze slzy a řekla: "Já vždycky chtěla uiniti něco pro Francii. Než byla jsem chuda. Nyní dala jsem jí své syny a jsem bohata."

Jednota Č. S. P. S. čítala 6,107 členů ve 112 fidech a měla jmění za \$122,828.27.

Malí čtenářové "Besidky Dětské" sebrali a zaslati Ústřední Matici Školské \$40.

ČESKÁ AMERIKA PŘED TŘIČETI LÉTY.

Obratný hodinář Jos. Barboraka z Iowa City, Ia., zaslal na světovou výstavu v New Orleansu své věžní hodiny, na něž dostal čestné uznání na výstavě v Des Moines, Ia.

Madame L. šla jako obyčejně na mši. Když poklekla ka přijímání, spozorovala, že ruka kněžova se chvěje. Vzhléda k němu a zaskaptala: "Který?"

Jest zcela dobře možno, že v Mexiku "věci poslední budou horší prvňjších", přes to však doufáme, že Strýček Sam nebude přiváděn z rovnováží. Na tom jednom dobrodružství, obsazení Vera Cruzu, jež stálo Spojené Státy sponstou milionů dolarů, měl by míti rozhodný dosti. Pro Mexikány prostě nelze se nic dělat, leč by se z nich nadělali "dobří Mexikáni", jako se dělali z bojovných Indiánů na americkém západě "dobří Indiáni". A prozatím v této práci nemělo by se dělati Evropské konkurence.

Jest to povinností naší vlády chrániti obyvatele v pohraničních městech, ale tím její povinnost končí a žádnou provokaci neměla by se dát utrhnouti k vkročení na půdu mexickou. Nejméně pak mělo by jí přivésti z míry chvástavé prohlášení gen. Carranzy, jenž prý v odpovědi na neurádlou palbu mexickou přes hranice, spatřoval by nepřátelský čin.

AMERIKA KONEČNĚ SE MUŽE RMOUITI NAD BARBARSTVÍM V MEXIKU, A LE KDYŽ SE V EVROPĚ PROVÁDÍ BARBARSTVÍ JEŠTĚ HORŠÍ, MUŽE S DOBRÝM SVĚDOMÍM ZŮSTATI KLIDNA A NECHAT MEXIKÁNY, ABY POKRÁČOVALI VE VZÁJEMNÉM VYHLAZOVÁNÍ A VYLJEVNÍ SE.

Obrotný hodinář Jos. Barboraka z Iowa City, Ia., zaslal na světovou výstavu v New Orleansu své věžní hodiny, na něž dostal čestné uznání na výstavě v Des Moines, Ia.

Jednota Č. S. P. S. čítala 6,107 členů ve 112 fidech a měla jmění za \$122,828.27.

Malí čtenářové "Besidky Dětské" sebrali a zaslati Ústřední Matici Školské \$40.

C. H. KUBÁT,

právník a vojenský notář. V oboru svém zkušený. Spolehlivý zástupce u všech soudů. 103 Barker Block 15. a Farnam. Tel. Douglas 6967 Omaha, Neb

Adolf A. Tenopír, Český právník. Úřadovna: čis. 1328, roh 14. a William ulice OMAHA NEBRASKA Telefon: Doug. 8397. —Vejšný notář—

LOUIS BERKA, Český právník a veřejný notář 336 Bee Bldg., Omaha

Dr. Chas. Rosewater, Český lékař. Úřadovna: 210 Bee Bldg., OMAHA. Ord. hodiny — 11 do 12 hod. dopol., 2 do 4 odp.; 5:30 do 6 odp. V neděli: 10 do 12 hod. dopol.

7 NAVÁŠE PENÍZE. ZARUCENE. HOME BUILDERS INC. OMAHA

VÁNOČNÍ LOD V EVROPĚ.

Vánoční loď, uhlák Jason z válečného loďstva Spojených Států, dokončila již své poslání lásky a milosrdenství. Zastavila se nejprve u pobřeží anglického, po té ve Francii, v Janově, kde odvedla dárky pro děti Německa a Rakousko-Uherska a konečně v Soluni, kde složila radost vánoční pro děti Srbska, Černé Hory a Ruska. — Na ty malé státy balkánské, na něž hrůzy války nekrutější dolehly, nebylo zapomenuto, a dík zástupep Srbska a Černé Hory byl obzvláště dojemný.

Na poli slz a krve, v které Evropa se proměnila, ani takový projev dobré vůle, jako bylo vyslání vánoční lodi, nemůže vyvoditi záblesk radosti a opravdového štěstí. Vždyť ty dárky určené jsou hlavně pro děti, jejich otceové padli na bojištích, a v takových domácnostech budou smutné vánoce. Niemně však tento něžný vánoční vzkaz dětí Ameriky dětem Evropy má ještě jeden a hlubší význam.

Dnes všude v Evropě se píše a mluví o vánoční lodi — Američané žijí hlodavčí lid, američtí lékaři a ošetřovatelé věnují se službě lidskosti a milosrdenství v nemocnicích a v lazaretích za bitvevní čarou. Nemí více nežli možno, že lid Evropy začne přemýšletii více o Americe, o její ludi, který tak soucítí s lidem jiným, o dětech Ameriky a její školách a její politickém zřízení? Není více nežli možno, že začne toto všecko porovnávat s poměry, v nichž žije, že začne přemýšletii o příčinách svých béd a svého neštěstí, že začne hledati vinnu a zodpovědnost za toto proměnění Evropy v pole krve a slz? Není více nežli možno, že prodělati může proces duševního osvobození od prohlídhých řádě a institucí, po němž následovati může osvobození v dalším smyslu toho slova?

Ve vzkuzení těchto pocitů jest jeden význam vyslání vánoční lodi a lidumilné práce Ameriky na bojištích evropských.

INFORMACE CIZINY.

Na jiném místě zmínil jsem se nedávno o článku sl. Šárky Hrbkové v lineolském "State Journal," v němž čtenářům onoho časopisu podala mnohé zajímavé informace o Slovanech, a článek tento následován byl druhým, stejně cenným.

Vidíme, že němečtí professoři na amerických universitách se předstihují v hájení a omývání Německa, a z té příčiny rádi bychoem viděli, kdyby podobné háje na byla věc Slovanstva českými inteligenty. Jest sice pravda, že v těch článech německých vlastenců není útočeno na Čechy, vází Češi bojují po boku Němců, ale konečně už i v Americe jest věci všeobecně známou, že Češi jsou původu slovanského, že jsou Slované, a když Slované (třeba že mihnají jsou hlavně Rusové a Jiho-slované) vyhlašování jsou stále za barbary, z toho odli také na Člech něco uvažme.

Není třeba žádného bombaatu, takového, s jakým Němci se kdo komu zprotivili, postouli podati důkazy, že Slované, ani Rusové, nejsou žádnými barbary, a když Němci si hrají na nevídky, jiná celý svět ublihuje, jest záhodno ukásat jim v arcade jich vlastní obličeí — jak se jeví jiným lidem,

DVOJÍ POKRYTECTVÍ.

V kongresu podány byly resoluce, senátorem Hitchcockem v senátě a ve sněmovně poslancké kongresníky Lobeckem, Vollmerem a Bartholddtem, aby zakázán byl vývoz zbraní a střeliva národům súčasnému v přítomné válce. Je prý to pokrytectví do nebo volajíc — praví odporčovateli resoluce — když se zde v Americe modlíme o mír, ve spravedlivém rozhoření odsuzujeme válku a zároveň hujícím národům prodáváme další nástroje a prostředky vraždění a zhouby a "potřísne peníze" s uspokojením do kapsy schováváme.

Toto zní všecko — velmi přesvědčivé, a kdyby zmínění páni kongresníci byli se s onou resolucí vytykali před vypuknutím války evropské, kdyby v době míru bylo bývalo tím vytčeno stanovisko Spojených Států vůči bojujícím národům pro všechny případy, kdyby se to stalo v té době, kdy žádný národ prohlášením tohoto stanoviska nebyl by býval přímo dotčen, my aspoň byli bychom nadšeně souhlasili s takovou neutralitou Spojených Států.

Nyní však není doba vhodná, aby se opravovaly stávající neutralitní zákony. Abychom co nejstručněji objasnili naše stanovisko v této věci, učiníme malé porovnání. Jest známo, že i pěštní zápasníkovi řídi se jistými pravidly, která zápasníci nuceni jsou zachovávat, pravidly, jež platí pro každého stejné. Dejme tomu však, že dva zápasníci začnou do sebe laustiti, a tu příznivci a přátelé jednoho z nich přijdu k přesvědčení, že měl by výhodu ze změny v pravidlech zápasnictví a začnou se takové změny dožadovati. Co by jim přátelé a příznivci toho druhého zápasníka, co by řekli "sporti", kteří se přišli podívat na zápas vedený dle uznávaných pravidel pěstního zápasnictví?

O ten nový výklad neutrality usilují Němci a jistá třída Iránů. Usilovali by oň však, kdyby Německo a Rakousko a nikoli spojenci ovládali moře? Když šoula v Mexiku občanská válka, byly tam s Německa dováženy zbraně a střelivo o sto šest a neslyšeli jsme žádnou hláseň hlasy, aby Německo změnilo své zákony neutralitní a nepomáhalo vražditi lid v jiných zemích.

My na válku v Evropě pohlíáme nejenom jako na největší tragedii světa, ale zároveň jako na největší pohlouzení, neboť, jak už kolikrát jsme psali, válka tato znamená oslabení celého bláhho